ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

Etelä-Karjalan liiton talous- ja toimintasuunnitelma vuosiksi 2027-2029
Talousarvio vuodeksi 2027

Maakuntahallitus 9.11.2026, maakuntavaltuusto 30.11.2026

Sisällys

1 Maakuntajohtajan yleiskatsaus 3

2 Keskeiset linjaukset 4

3 Toiminnalliset tavoitteet 2027–2029 4

3.1 Hyvinvoivan työyhteisömme osaaminen maakunnan menestyksen suunnannäyttäjänä 4

3.1.1 Osaaminen ja työyhteisön hyvinvointi perustana 4
3.1.2 Maakuntaohjelma vaikuttavan ja kestävän elinvoimatyön linjaajana 5
3.1.3 Maakunnan kehittämistä aluekehitysrahoituksella 8
3.1.4 Aluesuunnittelun merkitys maakunnan ohjauksessa 9
3.1.5 Liikenne ja saavutettavuus aluekehityksen mahdollistajana 9
3.1.6 Kulttuuri ja matkailu alueen elinvoiman vahvistajina 10
3.1.7 Luonto- ja ilmastotyö 11

3.2 Arvostettuna kumppanina saavutamme enemmän 12

4 Organisaatio ja henkilöstö 15

4.1 Liiton toimiala, organisaatio ja henkilöstö 15

4.2 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen 15

5 Talousarvion yleisperustelut 17

6 Jäsenkuntien maksuosuudet 18

7 Talousarvion sitovuustaso ja täytäntöönpano 18

8 Kuntayhtymähallinto 19

9 Taloussuunnitelma 21

Liite 1. 24

1 Maakuntajohtajan yleiskatsaus

Maakuntavaltuustossa joulukuussa 2025 hyväksytyn Etelä-Karjala-ohjelman vision mukaisesti muutamme tarinan suunnan. Aluetalouden tilanne onkin vuoden 2026 aikana hienokseltaan tasapainottunut. Kun muu Suomi on kasvu-uralla, alkaa se näkyä yritysten tilauskirjoissa myös Etelä-Karjalassa. Investointeja on saatu liikkeelle myös Etelä-Karjalassa. Työttömyyden kasvu oli alkusyksystä 2026 maan keskiarvoa pienempää, mutta työttömyysluvut ovat edelleen maan keskiarvoa suurempia.

Samaan aikaan metsäteollisuuden haastava tilanne jatkuu edelleen, eikä geopoliittiseen tilanteeseen ole ennakoitavissa nopeaa käännettä parempaan. Väkiluvun kehityksen osalta olemme palanneet maltillisemman maahanmuuton aikaan. Nyt väkimäärä on jälleen varsin voimakkaasti laskeva.

Etelä-Karjala-ohjelma ohjaa lähivuosien kehittämistyön painopisteitä koko maakunnassa. Haluamme olla kansainvälisesti osaava, yhteisöllisesti rajalla ja saavutettavasti Saimaalla elävä maakunta. Investointien edistäminen etenkin puhtaaseen siirtymään, pk-yrityskentän vahvistuminen ja osaamisesta huolta pitäminen ovat vahvasti Etelä-Karjalan agendalla.

Etelä-Karjalan liitossa edistämme Etelä-Karjala-ohjelman toteuttamista suuntaamalla kehittämisresursseja uutta luovaan innovaatio- ja elinkeinotoimintaan, ohjaamalla maakuntakaavoituksella kuntarajat ylittävää alueidenkäyttöä, tekemällä käytännön kehittämistoimia erilaisissa projekteissa ja lobbaamalla Etelä-Karjalaa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.

Tuleva vuosi 2027 on Etelä-Karjalan ja ylipäätään alueiden kehittämisjärjestelmän kannalta tärkeä vuosi. Keväällä käydään eduskuntavaalit, jonka jälkeen muodostettava hallitus tulee lopullisesti linjaamaan tulevan EU-ohjelmakauden 2028–2034 kansallisen ja alueellisen suunnitelman sisällöistä – eli siitä, millaisilla resursseilla aluekehitystyötä tehdään jatkossa Etelä-Karjalassa ja koko Suomessa. Tuleva hallitus vie toivottavasti myös erityistalousalueita koskevan esityksen eteenpäin. Karjalan radan investointeja edistetään Etelä-Karjalan liiton ja koko maakunnan voimin.

Etelä-Karjalan liitto ja sen jäsenkunnat jakavat yhteiset eduskuntavaali- ja hallitusohjelmatavoitteet, mikä on erinomainen lähtökohta vaikuttamistyölle. Etelä-Karjalan liitto toimii vuonna 2027 itäisen Suomen maakuntien puheenjohtajamaakuntana, mikä antaa yhden kanavan viedä eteenpäin meille tärkeitä edunvalvontakysymyksiä.

Etelä-Karjala on yhdessä Pohjois-Karjalan kanssa kohdealuetta Maailmanpankin hankkeessa, jossa Maailmanpankki tarjoaa asiantuntija-apua rajaseudun haasteisiin. Maailmanpankki operoi nyt ensimmäistä kertaa Suomessa, joten Etelä-Karjalan liitto ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitto tekevät hankkeessa pioneerityötä.

Julkinen talous on mittavien sopeutustoimien äärellä. Etelä-Karjalan liitto tekee oman osansa vastuullisessa taloudenpidossa. Haluamme kasvattaa kakkua enemmän kuin sitä jaamme. Etelä-Karjalan liiton arvojen mukaisesti olemme kokoava, ratkaiseva ja vaikuttava. Etelä-Karjalan liitossa tulee jatkossakin olla maakunnan menestystä tukevaa osaamista ja asema arvostettuna kumppanina. Kaiken perusta ovat hyvinvoivat työntekijät ja rakentava yhteistyön kulttuuri. Tältä pohjalta jatkamme sitkeästi työtä maakunnan tarinan suunnan muuttamiseksi.

2 Keskeiset linjaukset

Etelä-Karjalan liiton avaintehtävät vuonna 2027 ovat

1. Edistetään maakunnan elinvoimaa toteuttamalla Etelä-Karjalan maakuntaohjelmaa 2026–2029 rahoituksen sekä asiantuntija- ja verkostotyön avulla.
2. Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n valmistelu.
3. Edunajamisessa vaikutetaan Etelä-Karjalan elinvoiman vahvistamiseen kansallisen ja EU-politiikan välineillä ja niiden sisältöön vaikuttamalla huomioiden kaakkoisen rajaseudun muuttunut toimintaympäristö.
4. Organisaation toiminnan ja osaamisen kehittäminen työhyvinvointi huomioiden sekä hyvä työnantajakuva ja sidosryhmätyytyväisyys säilyttäen.

3 Toiminnalliset tavoitteet 2027–2029

Etelä-Karjalan liitto vastaa aluekehityslainsäädännön sekä alueidenkäyttölain mukaisesti maakunnan strategisen kehittämisen kokonaisuudesta ja maakuntakaavoituksesta.

Maakunnan strategisen kehittämisen kokonaisuuteen kuuluu alla olevassa kuvassa esitettyjä tehtäviä, jotka ovat muun muassa suunnittelu- ja asiantuntijatyötä, projektien, verkostojen ja työryhmien koordinointia sekä aktiivista edunvalvontaa ja lausuntojen laatimista aluekehitykseen ja -suunnitteluun vaikuttavista asioista.

Liitto tekee eri tehtävissä tiivistä yhteistyötä valtion viranomaisten, muiden maakunnan liittojen, kaupunkien, kuntien, oppilaitosten, yritysten ja muiden kehittämistoimijoiden kanssa.

Etelä-Karjalan liitto uudisti strategiansa vuonna 2025. Strategian mukaan Etelä-Karjalan liiton strategiset tavoitteet ovat:

- Hyvinvoivan työyhteisömme osaaminen maakunnan menestyksen suunnannäyttäjänä
- Arvostettuna kumppanina saavutamme enemmän

Liiton toiminnalliset tavoitteet kuvataan alla edellä mainittuihin strategisiin tavoitteisiin kytkettyinä.

3.1 Hyvinvoivan työyhteisömme osaaminen maakunnan menestyksen suunnannäyttäjänä

3.1.1 Osaaminen ja työyhteisön hyvinvointi perustana

Etelä-Karjalan liiton henkilöstö tekee asiantuntijatyötä, jossa olennaista on oman alan asiantuntijuuden ja osaamisen kehittäminen, verkostomainen toiminta ja itsenäinen työote. Tulostavoitteiden saavuttamiseksi jatkossakin huolehditaan siitä, että virastolla on tarpeita vastaava, tulokselliseen toimintaan kykenevä, ammattitaitoinen, pätevä, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö.

Henkilöstön osaamisen kehittymistä tuetaan työssäoppimisen, tiimityön ja kollegaverkostojen kautta sekä tarjoamalla mahdollisuuksia kartuttaa osaamista sekä koko liiton yhteisillä että työntekijä- tai tiimikohtaisilla koulutuksilla. Osaamisen kehittämisen painopisteet kuvataan henkilöstö- ja

koulutussuunnitelmassa. Lisäksi osallistumme verkostotyöhön aktiivisesti. Työntekijöiden työn ja yksityiselämän yhteensovitusta tuetaan joustavilla etätyökäytännöillä. Toimiva työterveyshuolto ja liikunta- ja kulttuurisetelit tukevat työntekijöiden työhyvinvointia. Työhyvinvoinnin kehitystä seurataan vuosittain työhyvinvointitutkimuksella ja henkilöstökertomuksessa raportoidaan henkilöstökysymyksiin liittyviä asioita tilinpäätöksen yhteydessä.

Henkilöstöasioissa kiinnitetään huomiota aktiivisen ja avoimen keskustelukulttuurin ylläpitoon ja kehittämiseen sekä ajantasaiseen henkilöstöasioiden hoitoon ja tukea vaativien tilanteiden käsittelyyn muun muassa varhaisen puuttumisen toimintamallin mukaisesti. Yhteisöllisyyttä tuetaan osaltaan aktiivisella tyky-toiminnalla sekä säännöllisillä kokoontumisilla hybridityön ohella.

Toimintaa ohjaavien ohjeiden, suunnitelmien ja sääntöjen valmistelua ja ylläpitoa.

3.1.2 Maakuntaohjelma vaikuttavan ja kestävän elinvoimatyön linjaajana

Etelä-Karjalan yhteiset kehittämispainotukset kokoaa maakuntavaltuustokausittain laadittava maakuntaohjelma. Maakuntaohjelma on Etelä-Karjalan liiton aluekehittämisen keskeisin prosessi, joka toteutuu jatkuvana. Liiton tehtävänä on koordinoida maakuntaohjelman valmistelua sekä seurata ja edistää sen toimeenpanoa. Alueen viranomaisten tulee huomioida maakuntaohjelma omissa aluetta koskevissa päätöksissään. Maakuntaohjelmasta säädetään laissa alueiden kehittämisestä ja alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 736/2021 pykälissä 25 ja 26 sekä niin sanotussa toimeenpanoasetuksessa 797/2021.

Etelä-Karjalan liitto toteuttaa tehtäväänsä toimeenpanon edistämisessä rahoituksen kohdentamisen, edunvalvonnan ja verkosto-, projekti- ja ennakointitoiminnan avulla. Maakuntaohjelmaa toteutetaan alueellisin, kansallisin ja EU-varoin. Maakunnan sisällä kuntien, oppilaitosten ja yritysten rooli on kehittämistyössä ja sen rahoituksessa merkittävä. Aluekehittämisen yhteistyötä tehdään ylialueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti (erityisesti EU ja Itämeren alue sekä Pohjoismaat).

Voimassa oleva aluekehittämisen keskeisin suunnitteluasiakirja Etelä-Karjala-ohjelma 2026-2029 sisältää

- maakunnan pitkän aikavälin strategiset linjaukset (visio 2040) ja
- maakuntaohjelman tavoitteet (strategiset valinnat 2026–2029), joita läpileikkaavat kansainvälisyys, kestävyys ja kokonaisturvallisuus
- sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanon edellyttämän älykkään erikoistumisen strategia (innovaatiostrategia 2026–2029).

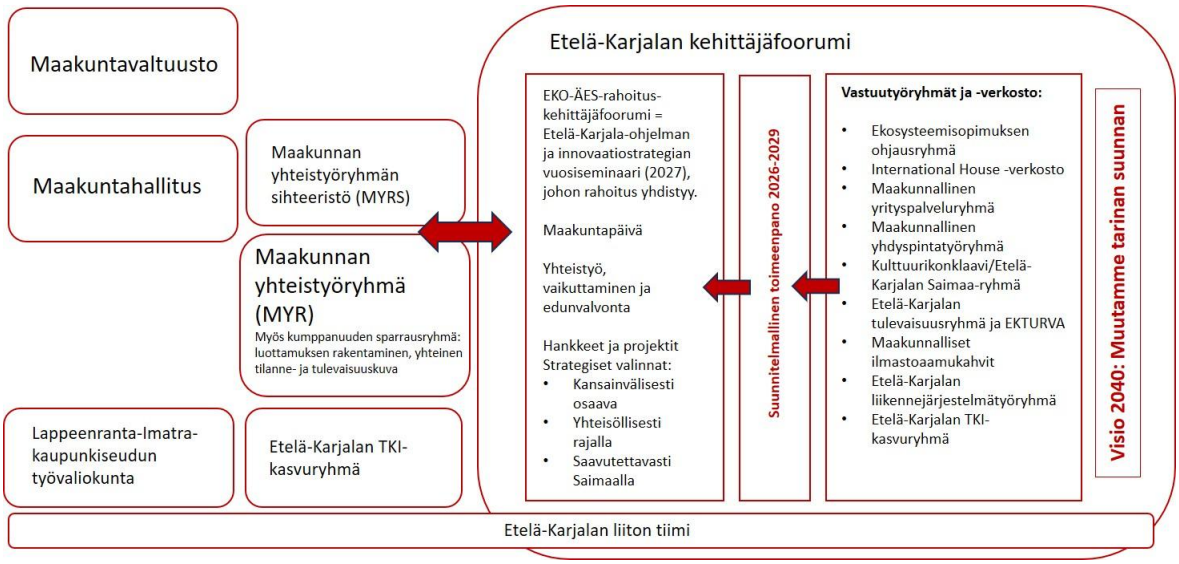
Ohjelman läpileikkaavina teemoina ovat kansainvälisyys, kestävyys ja kokonaisturvallisuus. Maakuntaohjelmaosion tavoitteet on tiivistetty strategisiin valintoihin.

Kuva 1. Etelä-Karjala-ohjelman 2026–2029 Strategiset valinnat

Etelä-Karjalassa innovoimme kestävän ja turvallisen kasvun ratkaisuja. Innovaatiostrategian 2026–2029 painotuksia ovat puhtaat energiaratkaisut, teollinen bio- ja kiertotalous- sekä kokonaisturvallisuus. Läpileikkaavina teemoina ovat kasvuyrittäjyys ja digivoima. Tavoittelemme julkisista TKI-panostuksista vipua yksityisiin investointeihin ja liiketoimintamahdollisuuksia alueella toimiville yrityksille. Elinvoimainen ja kasvuhakuinen korkeakoulukokonaisuus on keskeinen veto- ja pitovoimatekijä innovaatiokentällämme. Jatkamme älykkään erikoistumisen yhteistyön kehittämistä Etelä-Suomen maakuntien kesken. Liiton koolle kutsuma ja vuoden 2026 aikana järjestäytynyt Etelä-Karjalan TKI-ryhmä edistää innovaatiotoiminnan strategista koordinaatiota ja tukee innovaatiostrategian toimeenpanoa.

Vuoden 2027 aikana jatketaan Etelä-Karjala-ohjelman suunnitelmallista toimeenpanoa ja järjestetään ensimmäinen vuosiseminaari.

Kuva 2. Etelä-Karjala-ohjelman 2026–2029 suunnitelmallisen toimeenpanon malli

Etelä-Karjala-ohjelmassa 2026–2029 on mukana seurantamittaristo, jossa on asetettu tavoitteet sekä vuoteen 2040 asti että etappina vuoteen 2029. Tilastot valmistuvat viiveellä, joten vuotta 2029 koskevat luvut ovat saatavilla vasta 2030-luvun alussa. Verraten aiempaan maakuntaohjelmakauteen, uutena mittarina on otettu mukaan väestön koulutustaso, TKI-menoja seurataan volyymilla (ei suhteellisella mittarilla per asukas) ja yritysdynamiikka on otettu kuvaamaan nettoperustansa aiemman yritysten määrä mittarin asemesta.

Mittari	Selite	Viimeisin tilastotieto	Tavoite 2029	Tavoite 2040
Väkiluku	Maakunnan väkiluku vuoden lopussa (henkilöä)	124 238 (2025)	125 000	125 000
Väestöllinen huoltosuhde	Lapsia ja eläkeikäisiä suhteessa 100 työikäiseen (maakunnan keskiarvo)	72 (2025)	72	alle 70
BKT	Bruttokansantuote asukasta kohden (euroa / asukas)	37 688 (2023)	46 000	55 000
Avoimen sektorin osuus työpaikoista	Ulkomaankauppa käyvän kansantalouden osan osuus työpaikoista (%)	64 (2024)	yli 70	yli 70
Yritysten nettoperustanta	Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten erotus vuositasolla	151 (2024)	yli 80+	yli 100
TKI-menot	Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot vuositasolla, miljoonaa euroa	147,1 (2025)	yli 200	yli 300
Väestön koulutustaso	Koulutustasomittain, indeksiluku (kasvaa kun koulutustaso nousee)	366 (2024)	yli 400	yli 500
Työllisyysaste	Työllisten osuus väestöstä (%) pohjautuen Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen	70,5 (2025)	yli 70	yli 72
Työttömyysaste	Työ- ja elinkeinoministeriön työttömyystilastoista otettu vuosikeskiarvo	12,5 % (2024)	alle 10	alle 10
Kasvihuone-kaasupäästöt	Maakunnan kokonaispäästöjen vähenemä pohjautuen Suomen Ympäristökeskuksen Hinku-laskentaan vuodesta 2007	-49,8 % (2023)	Vähenee kohti Hinku-tavoitetta	Hinku tavoite-taso alitettu

Taulukko 1. Etelä-Karjala-ohjelman 2026–2029 seurantamittaristo (ajantasaiset luvut Elinvoimakatsauksen välilehdeltä "Maakuntaohjelma" Etelä-Karjalan elinvoimakatsaus - Etelä-Karjalan liitto

Etelä-Karjalan liitolla on lakisääteinen aluekehityksen, toimintaympäristön ja osaamistarpeiden muutosten ennakointitehtävä. Ennakointityö lähtee erityisesti kuntien ja elinkeinoelämän tarpeista. Etelä-Karjalan toimijat muodostavat ennakointiverkoston ja liitto koordinoi yhdessä elinvoimakeskuksen kanssa Etelä-Karjalan tulevaisuusryhmää. Etelä-Karjalan liitto tekee myös itse ennakointia ja kehittää oman organisaation sisäistä ennakointitoimintaa. Vuonna 2027 toteutetaan laajempi tulevaisuustarkastelutyö tähdäten vuoteen 2050. Työssä hyödynnetään syksyllä 2026 teetettyjä esiselvityksiä.

Aluekehittämistä koskeva lainsäädäntö uudistetaan vuoden 2027 aikana. Hallituskausittain laadittava valtakunnallinen aluekehittämispäätös on voimassa 2024-2027. Syksyllä 2026 laaditun aluekehittämisen tilanne- ja kehittämiskuvan pohjalta käydään keväällä 2027 maakuntien yhteiset aluekehittämisen

keskustelut. Maakunnallinen tilanne- ja kehityskuvatyö palvelee myös Etelä-Karjala-ohjelman seurantaa, mihin on uudistetun maakuntaohjelmaprosessin mukaisesti sitoutettu laaja joukko sidosryhmiä. Strategisten valintojen kärkiteemoihin kytketyt maakunnalliset verkostot tuottavat erityisesti laadullista lisäarvoa tilannekuvatyölle.

Vuoden 2026 aikana on käynnistynyt Maailmanpankin kanssa EU:n rahoittama Catching Up Regions Initiative -kehittämiskokonaisuus, jossa pureudutaan alueen haasteisiin koskien erityisesti investointien houkuttelua ml. erityistalousalue ja kansainvälisten osaajien sitouttamista alueelle. Työtä tehdään yhteistyössä Pohjois-Karjalan maakuntaliiton kanssa. Maailmanpankin konsultointityö jatkuu tiivisti vuonna 2027, jolloin työssä pyritään tunnistamaan konkreettisia toimia ja ratkaisuja.

3.1.3 Maakunnan kehittämistä aluekehitysrahoituksella

Etelä-Karjalan liiton keskeinen tehtävä on toimia kehittämisrahoitusta välittävänä viranomaisena ja suunnata rahoitusta maakuntaohjelman tavoitteiden toteuttamiseen.

Kehittämisrahoituksen tärkeä väline on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -alue- ja rakennepolitiikan ohjelma (AURA). AURA-ohjelman rahoitusta Etelä-Karjalan liitto kohdentaa Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) hankkeille. Vuonna 2027 painopisteenä on ohjelmakauden loppuvaiheen rahoituksen tehokas kohdentaminen alueen elinvoimaa ja uudistumista edistäviin hankkeisiin.

Kestävä kaupunkikehittäminen toteutuu Lappeenranta–Imatra-kaupunkiseudun ekosysteemisopimuksen mukaisesti. Etelä-Karjalan liitto vastaa ekosysteemisopimusta toteuttavien EAKR-hankkeiden hankehauista ja rahoituspäätöksistä sekä huolehtii hankkeiden ohjelmanmukaisuudesta ja laillisuudesta.

Liitto vastaa myös AURA-ohjelmarahoitukseen liittyvästä viestinnästä ja hankeneuvonnasta. Viestinnän tavoitteena on lisätä tietoisuutta rahoitusmahdollisuuksista, tehdä hanketoiminnan tuloksia näkyviksi sekä vahvistaa hanketoiminnan vaikuttavuutta.

EU-rahoituksen lisäksi Etelä-Karjalan liitto jatkaa käynnissä olevien kansallisesti rahoitettujen hankkeiden seurantaa, ohjausta ja valvontaa. Liitto toimii myös rahoittajana Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien toteuttamiseen kohdennettavassa alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen rahoituksessa (IP AKKE). IP AKKE-rahoituksella toteutetaan loppuvuodesta 2026 alkaen yhteensä 10 hanketta, joiden ylimaakunnallista yhteistyötä ja laajoja kehittämiskokonaisuuksia liitto rahoittaa lähes 16 miljoonalla eurolla.

Vuonna 2027 kehittämisrahoituksen välittämisen keskeiset toimenpiteet ovat:

- Etelä-Karjala-ohjelman ja maakunnan älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanon edistäminen kehittämisrahoituksen avulla.
- Hankehakujen toteuttaminen, hakemusten arviointi, rahoituspäätösten valmistelu ja päätöksenteko.
- Hankkeiden toteutuksen seuranta, valvonta, tarkastukset ja maksatukset.
- Hankeneuvonnan ja sidosryhmäyhteistyön vahvistaminen.
- Hanketoiminnan tulosten seuranta, vaikuttavuuden arviointi ja viestintä.

- Ohjelmakauden 2021–2027 toteutuksen loppuunsaattaminen sekä seuraavan ohjelmakauden valmisteluun osallistuminen.

Vuonna 2028 käynnistyvä EU-ohjelmakausi voi tuoda merkittäviä muutoksia aluekehitysrahoitukseen ja maakuntien liittojen rooliin, kun nykyiset eri rahastot yhdistetään yhdeksi kumppanuusrahastoksi, jonka kokonaiskoordinaatiosta vastaa valtiovarainministeriö. Etelä-Karjalan liitto osallistuu aktiivisesti tulevan EU-ohjelmakauden valmisteluun etenkin itärajan alueita koskevissa kysymyksissä.

3.1.4 Aluesuunnittelun merkitys maakunnan ohjauksessa

Maakunnan suunnittelutyöhön kuuluu alueidenkäyttölaissa mainittu alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava, jossa esitetään maakunnan kehittämisen tavoitteet. Ajantasainen maakuntakaava on ohjeena kuntien yleiskaavojen ja asemakaavojen laadinnalle. Kaavoitustyötä tehdään tiiviissä vuorovaikutuksessa kuntien sekä sidosryhmien ja muiden osallisten kanssa.

Vuonna 2027 Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n kaavaehdotusta valmistellaan. Kaavaehdotuksen valmistuminen riippuu kaavaluonnoksesta saadusta palautteesta ja mahdollisista lisäselvitystarpeista. Kaavavalmistelussa huomioidaan valmisteilla oleva uusi alueidenkäyttölaki, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alussa. Uuden alueidenkäyttölain mukaan maakuntakaavassa ei käsiteltäisi enää seudullisesti merkittäviä asioita, vaan ainoastaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä asioita.

Maakuntakaavatyön lisäksi Etelä-Karjalan liitto antaa lausuntoja kuntien kaavahankkeista ja osallistuu kuntien kaavahankkeiden viranomaisneuvotteluihin.

Talous- ja toimintasuunnitelmassa huomioidaan laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä, jonka mukaan 1.1.2029 alkaen maakunnan liiton on toimitettava rakennetun ympäristön tietojärjestelmään valtakunnallisesti yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa maakuntakaavan tiedot. Laki voi tarkoittaa päivitystarpeita Etelä-Karjalan liiton paikkatieto-ohjelmistoihin.

3.1.5 Liikenne ja saavutettavuus aluekehityksen mahdollistajana

Liikenne ja saavutettavuus ovat keskeinen osa maakunnan liiton lakisääteistä aluekehittämistehtävää. Liikennejärjestelmäsuunnittelusta säädetään laissa liikennejärjestelmästä ja maanteistä sekä laissa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta. Maakunnan liiton tehtävänä on vastata maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitteluprosessin käynnistämisestä, yhteistyön johtamisesta sekä liikennejärjestelmätyön yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa. Liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteena on edistää toimivaa, turvallista ja kestävää liikennejärjestelmää sekä turvata ihmisten liikkumisen, elinkeinoelämän kuljetusten ja aluekehityksen edellytykset.

Saavutettavuus on yksi Etelä-Karjalan kilpailukyvyn, elinvoiman ja kasvun keskeisistä edellytyksistä. Toimivat liikenne- ja tietoliikenneyhteydet mahdollistavat yritysten investoinnit, työvoiman liikkuvuuden, matkailun kasvun, palvelujen saavutettavuuden sekä asukkaiden sujuvan arjen. Maakunnan sijainti Suomen kaakkoisrajalla osana kansallisia sekä kansainvälisiä liikenneverkkoja korostaa saavutettavuuden merkitystä alueen menestykselle.

Etelä-Karjalan elinkeinorakenteessa korostuu kansainvälisesti toimiva vientiteollisuus, jonka kilpailukyky, investointihalukkuus ja kasvumahdollisuudet ovat riippuvaisia toimivista liikenne- ja logistiikkayhteyksistä. Sujuvat yhteydet ovat myös matkailun kehittämisen edellytys, sillä matkailijoiden mahdollisuudet saavuttaa maakunnan kohteet vaikuttavat suoraan alueen vetovoimaan ja matkailuelinkeinon kasvumahdollisuuksiin. Liikenne ja saavutettavuus ovat siten keskeinen osa maakunnan elinvoiman, huoltovarmuuden, yritysten toimintaympäristön ja kansainvälisen kilpailukyvyn vahvistamista.

Etelä-Karjalan liitto edistää maakunnan saavutettavuutta liikennejärjestelmätyön ja -suunnittelun sekä edunvalvonnan keinoin. Liitto kokoaa yhteen kuntien, valtion viranomaisten, elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien näkemyksiä sekä vaikuttaa siihen, että Etelä-Karjalan tarpeet huomioidaan valtakunnallisessa liikennepolitiikassa ja investointiohjelmissa.

Fyysisten liikenneyhteyksien lisäksi maakunnan kilpailukykyä ja arjen sujuvuutta tukee digitaalinen saavutettavuus. Erityisesti itärajan läheisyydessä tietoliikenneyhteyksien toiminnassa on haasteita. Liitto edistää valokuituverkkojen ja muiden nopeiden tietoliikenneyhteyksien kehittämistä, jotta yrityksillä, asukkailla ja julkisilla palveluilla on käytettävissään toimintavarmat yhteydet koko maakunnan alueella. Digitaalinen saavutettavuus tukee yritysten kilpailukykyä, palvelujen saatavuutta, etätyötä, monipaikkaista asumista ja alueen vetovoimaa.

Liikennejärjestelmän kehittäminen on myös keskeinen osa maakunnan hiilineutraalisuustavoitteiden saavuttamista. Tieliikenne on maakunnan suurin päästölähde, minkä vuoksi päästövähennysten saavuttaminen edellyttää liikennejärjestelmän pitkäjänteistä kehittämistä. Keskeisessä roolissa ovat teollisuuden kuljetusten sujuvuuden parantaminen sekä kuljetusten siirtäminen maanteiltä vähäpäästöisempiin kuljetusmuotoihin, erityisesti raideliikenteeseen ja vesiliikenteeseen. Samalla edistetään joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn toimintaedellytyksiä sekä kestävää liikkumista.

Vuonna 2027 painotetaan erityisesti:

- maakunnan vientiteollisuuden, matkailun ja muun elinkeinoelämän kannalta keskeisten tie-, rata- ja vesiväyläyhteyksien kehittämistä,
- valtakunnallisen ja kansainvälisen saavutettavuuden vahvistamista ja siihen liittyvää edunvalvontaa,
- kestävien matkaketjujen sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantamista,
- nopeiden ja toimintavarmojen tietoliikenneyhteyksien kehittämistä,
- liikennejärjestelmän turvallisuuden, toimivuuden ja huoltovarmuuden vahvistamista.

3.1.6 Kulttuuri ja matkailu alueen elinvoiman vahvistajina

Etelä-Karjalan liitto vastaa aluekehityslain mukaisesti maakunnan kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamisesta. Kulttuuri nähdään keskeisenä elinvoiman, hyvinvoinnin ja vetovoiman lähteenä, ja liitto tukee kulttuuritoimijoiden yhteistyötä, tiedonvälitystä sekä kulttuurin kehittämistä osana aluekehitystä.

Liitto ylläpitää maakunnallisia tapahtuma- ja harrastuskalentereita, jotka lisäävät tapahtumien ja harrastusmahdollisuuksien näkyvyyttä sekä tukevat kuntien elinvoimaa. Kalenterien tunnettuutta ja käyttöä edistetään aktiivisella viestinnällä ja sidosryhmäyhteistyöllä.

Maakunnallista kulttuuriyhteistyötä edistää Etelä-Karjalan kulttuurikonklaavi, joka kokoaa kulttuurialan toimijat ja kuntien kulttuurivastaavat yhteiseen kehittämistyöhön. Konklaavi on vahvistanut kulttuurin asemaa aluekehittämisessä ja ollut käynnistämässä maakunnallista kulttuuri- ja urheilugaalaa, jonka järjestämistä liitto jatkaa vuonna 2027 yhteistyössä sen pääjärjestäjän, Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu ry:n, kanssa.

Liitto edistää kulttuurin ja taiteen hyödyntämistä alueen kehittämisessä Taide Etelä-Karjalan muutosvoimana -hankkeen kautta. Hankkeessa toteutetaan Etelä-Karjalan kunnissa yhteisötaideprosesseja, jotka vahvistavat paikallista osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja taidelähtöistä kehittämistyötä.

Matkailun kehittämistä edistetään valtakunnallisen Suomen matkailustrategian sekä Itäisen Suomen kasvuohjelman tavoitteiden ja Lakeland-brändin mukaisesti. Matkailun kehittämisessä painopisteenä ovat järvi-Suomen ja Saimaan alueen vetovoiman vahvistaminen, maakuntien välinen yhteistyö sekä kestävä matkailu. Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon matkailuyhteistyötä koordinoi Lake Saimaa ry, joka on käynnistänyt selvitystyön alueen yhteisen alueorganisaation perustamisesta.

Keskeiset toimenpiteet 2027

- Edistetään kulttuurin ja taiteen hyödyntämistä aluekehityksessä.
- Vahvistetaan Kulttuurikonklaavin toimintaa ja maakunnallista yhteistyötä.
- Tuetaan Saimaan ja Itäisen Suomen matkailuyhteistyön kehittämistä.
- Edistetään luontomatkailun ja reitistöjen kehittämistä.
- Kehitetään tapahtuma- ja harrastuskalenterien käyttöä ja tunnettuutta.

3.1.7 Luonto- ja ilmastotyö

Etelä-Karjala-ohjelmaa 2026 - 2029 ja aluekehityslainsäädäntöä toimeenpannaan edistämällä luonnonvarojen kestävää käyttöä, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyötä.

Tehtäviä toteutetaan laajassa yhteistyössä kuntien ja lukuisten sidosryhmien ja työryhmien kanssa. Lisäksi Etelä-Karjalan liitto toimii aktiivisena tiedonvälityksen ja yhteistyön lisääjänä. Ilmastotyössä tähdätään vuodelle 2030 asetettuun tavoitteeseen vähentää kasvihuonekaasuja 80 prosenttia vuoteen 2007 nähden. Etelä-Karjalan liitto odottaa rahoituspäätöstä Ilmastonmuutokseen sopeutuminen Etelä-Karjalassa -projektista. Projektissa jatketaan LAB ammattikorkeakoulun, EKVAS:n, Lemin ja Luumäen kuntien kanssa yhteistyössä Etelä-Karjalan ilmastonmuutokseen varautumis- ja sopeutumistyötä.

Etelä-Karjalan liitto on vuoden 2027 loppuun asti mukana Vieraslajit veks! -hankkeessa, jossa päätavoitteina on vieraslajityöryhmän vakiinnuttaminen osaksi kuntien ja muiden toimijoiden välistä tiedonvaihtoa sekä maakunnallisen vieraslajiohjelman laatiminen ensimmäisenä Suomessa.

Vuoteen 2031 asti jatkuva Metsähallituksen hallinnoima Priodiversity LIFE -hanke tuottaa kahdeksaan maakuntaan – Etelä-Karjala mukaan lukien – runsaasti tuoretta luontotietoa, yhteistyöverkostoja sekä maakunnallisen luonnon monimuotoisuusohjelman. Hanke on Etelä-Karjalan liitolle keskeinen yhteistyökumppani niin maakuntakaavoituksessa kuin muussakin luontotyössä.

Keskisimmät toimet vuonna 2027:

- ilmastonmuutokseen sopeutumisen sekä ilmastosuunnitelmien toteutumisen edistäminen yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa
- maakunnassa tehtävän vieraslajityön ja -yhteistyön kehittäminen
- ilmasto- ja luontotyön yhdistäminen osaksi maakunnan kokonaisturvallisuusnäkökulmaa (esimerkiksi maanpuolustuksellinen ennallistaminen, luontoterveyden edistäminen)

3.2 Arvostettuna kumppanina saavutamme enemmän

Etelä-Karjalan liiton brändi luo mielikuvaa asiantuntevasta ja mukavasta työyhteisöstä, johon halutaan mukaan. Brändin mukaista mielikuvaa uusinajattelijoista, mahdollisuudesta tehdä merkityksellistä työtä alueen hyväksi ja ilosta lähtevästä voimasta viestitään läpi vuoden.

Etelä-Karjalan liiton tavoitteena on olla arvojensa mukaisesti kokoava, ratkaiseva ja vaikuttava toimija maakunnassamme. Tavoitetta tuetaan aktiivisella ja vaikuttavalla viestinnällä liiton eri kanavissa ja tilaisuuksissa yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Viestintävaikuttamisessa painottuvat liiton avaintehtävät, muun muassa maakuntakaava 2040, maakuntaohjelma 2026–2029, aktiivinen edunvalvonta sekä elinvoiman kehittämistä toteuttavat hankkeet ja hankerahoitus.

Etelä-Karjalan liitto ajaa maakunnan etua tavoitteenaan vahvistaa alueen elinvoimaa ja ihmisten hyvinvointia. Vaikuttamistyö pohjautuu osaamiseen, avoimuuteen ja luotettavaan tietoon. Pidämme aktiivista yhteyttä ministeriöihin, eduskuntaan sekä EU:n komissioon ja parlamenttiin. Tavoitteena on,

että edunvalvonnan kannalta keskeiset poliittiset päättäjät ja taustavaikuttajat sekä virkamiehet tuntevat Etelä-Karjalan viestit ja tavoitteet.

Etelä-Karjalan liiton edunvalvonnan painopiste on vuonna 2027 huhtikuun eduskuntavaaleissa ja niiden jälkeen käytävissä hallitusneuvotteluissa. Maakunnan yhteiset vaalitavoitteet on hyväksytty vuonna 2026, ja liiton vaikuttamisviestit pohjautuvat näihin linjauksiin. Liitto vie aktiivisesti eteenpäin omia viestejään, mutta on myös valmiina reagoimaan muihin maakunnan kannalta oleellisiin ajankohtaisiin kysymyksiin.

Vuonna 2027 Etelä-Karjalan liitto osallistuu aktiivisesti EU:n ohjelmakauden 2028–2034 sekä Suomen kansallisen ja alueellisen kumppanuussuunnitelman (NRPP) valmisteluun. Valmistelussa vaikutetaan siihen, että aluekehittäminen, itäisten ulkoraja-alueiden erityiset tarpeet, kokonaisturvallisuus sekä Etelä-Karjalan elinvoimaa ja uudistumista tukevat investoinnit huomioidaan rahoituksen kohdentamisessa. Liitto vahvistaa maakunnan toimijoiden osallistumista valmisteluun ja edistää Etelä-Karjalan tavoitteita kansallisissa ja eurooppalaisissa verkostoissa. NRPP-valmistelun tilannekuvaa ylläpidetään mm. maakuntahallituksen ja maakunnan yhteistyöryhmä MYR:n kokouksissa sekä Etelä-Karjalan EU-aamukahveilla.

Etelä-Karjalan liitto tekee tiivistä yhteistyötä jäsenkuntien, alueen kansanedustajien, muiden maakunnan liittojen ja muiden eri sidosryhmien kanssa. Maakunnassa liitto on vaikuttamistyön kannalta olennaisten paikallistoimijoiden koollekutsuja.

Vaikuttamistyötä tehdään pääsääntöisesti suorilla kontakteilla, kuulemisten ja lausuntojen kautta sekä erilaisissa työryhmissä. Etelä-Karjalan liitto järjestää vaikuttajatapaamisia ja -vierailuja maakuntaan sekä näkyy tilaisuuksissa, joissa maakunnalle olennaiset edunvalvonnalliset asiat ovat käsittelyssä.

Viestinnällä on tärkeä rooli vaikuttamistyössä. Sillä lisätään tunnettuutta paitsi Etelä-Karjalan liiton toiminnasta myös koko maakunnasta ja luodaan maakuntaidentiteettiä. Etelä-Karjalan liitto jatkaa vuonna 2027 maakuntapäivän järjestämistä kunnille sekä keskeisille päättäjä- ja kehittäjätahoille. Maakuntapäivän yhteydessä jaetaan Etelä-Karjala-palkinto maakunnan kehittäjälle maakuntaohjelman vuosittaisen kärkiteeman mukaisesti. Etelä-Karjalan liitto koordinoi myös Etelä-Karjalan viestintäverkostoa ja osallistuu merkittävällä panoksella Kotkaniemi-foorumin sisältöihin ja Etelä-Karjalan kulttuuri- ja liikuntagaalan järjestelyihin.

Liitto toimii kokoavana voimana maakunnan sisäisen vuoropuhelun lisääjänä. Kuntajohtajien yhteistyölle alustana toimii Lappeenranta-Imatra kaupunkiseudun työvaliokunta ja sihteeristö, joita Etelä-Karjalan liitto koordinoi yhdessä kaupunkien kanssa. Yhteistyötä kuntien kanssa tehdään useilla sektoreilla ja myös hankkeiden kautta.

Etelä-Karjalan liitto liittyi vuoden 2026 aikana eurooppalaiseen ERRIN- tutkimus- ja innovaatioverkostoon (European Regions Research and Innovation Network), joka kokoaa yhteen alueita, yliopistoja, tutkimusorganisaatioita, kauppakamareita ja klustereita eri puolilta Eurooppaa. Verkoston tavoitteena on vahvistaa alueiden asemaa EU:n tutkimus- ja innovaatiopolitiikassa sekä auttaa jäseniä löytämään kumppaneita, vaikuttamaan EU-valmisteluun ja rakentamaan hankkeita. Etelä-Karjalan liiton verkostojäsenyyden ja tuen myötä alueet toimijat, kuten korkeakoulut ja yliopistot pääsevät mukaan

toimintaan. Ylipäätään valmiuksia kansainvälisen rahoituksen hankkimiseksi tulee maakunnassa parantaa, ja tässä maakunnan liitolla voi olla tulevaisuudessa nykyistä merkittävämpi rooli.

Etelä-Karjalan liitto on ollut pitkään Euroopan raja-alueiden liiton AEBR:n aktiivinen jäsen. Yhteydet viime vuosina ovat tiivistyneet myös etenkin Viroon ja Latviaan. Interreg Europe -ohjelman fasilitoima Regio-Silience-verkosto kokoaa Euroopan Unionin ulkoiset itäraja-alueet yhteen. Kansainvälisiä verkostoja on syytä arvioida ja uudistaa huomioiden konkreettiset maakunnan ja sen toimijoiden konkreettiset tarpeet.

Etelä-Karjalan liitto jatkaa vuonna 2027 yhteistyön vahvistamista lähialueiden maakuntien kanssa myös kansainvälisessä edunvalvonnassa. Vuoden 2026 aikana Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen välillä on käyty tunnustelevia keskusteluja yhteisen Bryssel-läsnäolon ja EU-vaikuttamisen yhteistyömallin kehittämisestä. Yhteistyömahdollisuuksien selvittämistä jatketaan vuonna 2027, ja samalla arvioidaan yhteisen toimintamallin tavoitteita, organisointia ja resursointia.

Maakuntien välisessä yhteistyössä Etelä-Karjalan liitto toimii tulevana vuonna itäisen Suomen kuuden maakunnan puheenjohtajamaakuntana edistäen itäisen Suomen ohjelman jatkoa tulevalla hallituskaudella. Etelä-Karjalan liitto osallistuu sekä Itä-Suomen että Etelä-Suomen neuvottelukuntien toimintaan. Kansallisessa vaikuttamistyössä haetaan synergiaa etenkin Kymenlaakson kanssa tehtävästä yhteistyöstä Kaakkois-Suomen erityisen tilanteen huomioimiseksi. Valtion aluehallintoon kuuluvien elinvoimakeskusten alettua vuoden 2026 alussa yhteistyömuotoja on alkanut rakentumaan myös kolmen maakunnan, Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen, kesken. Erilaiset aluerajaukset asettavat eittämättä myös haastetta, kun yhteisiä tavoitteita ja yhteensovittamista tulee hakea eri suuntiin.

Liiton edunvalvontatyöstä ja -tavoitteista linjataan tarkemmin edunvalvonta- ja vaikuttamistyön suunnitelmassa, joka valmistellaan maakuntahallituksen päätöksentekoon heti alkuvuodesta 2027.

4 Organisaatio ja henkilöstö

4.1 Liiton toimiala, organisaatio ja henkilöstö

Jäsenkuntien hyväksymässä ja 1.1.2024 voimaan tulleessa perussopimuksessa määritellään liiton toiminta-ajatus ja tehtävät seuraavasti:

Etelä-Karjalan liitto toimii maakunnan ja sen asukkaiden eduksi elinolojen, kuntien, elinkeinoelämän, kulttuurin ja ympäristön kehittäjänä sekä maakunnallisen yhteenkuuluvuuden ja yhteistyön vahvistajana.

Kuntayhtymän tehtävät ovat:

1. Maankäytöstä ja rakentamisesta annetun lainsäädännön mukaiset maakunnan liitolle määrätyt tehtävät;
2. Alueiden kehittämiseksi ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä hankkeiden rahoittamisesta annetun lainsäädännön mukaiset maakunnan liitolle määrätyt tehtävät;
3. Muut lainsäädännön nojalla maakunnan liitolle kuuluvat tehtävät; ja
4. Maakunnan edunvalvonta.

Kuntayhtymä voi kaikkien jäsenkuntien hyväksymien sopimusten nojalla hoitaa muitakin kuntien yhteisiä tehtäviä ja hoitaa tehtäviään toisten kuntayhtymien kanssa yhteistyössä kuntalaissa säädetyillä yhteistyömuodoilla.

Maakuntahallituksen työvaliokunta ja maakuntajohtaja hoitavat yhdessä suurimmat edunvalvonta-asiat. Lisäksi edunvalvontatyötä tekee moni liiton työntekijä eri yksiköissä.

Viraston johtoryhmätyöskentelyyn osallistuvat maakuntajohtaja, elinvoimajohtaja, hallinto- ja kehittämisjohtaja, johtava asiantuntija, viestintäpäällikkö, aluesuunnittelupäällikkö, aluekehityspäälliköt, yhteyspäällikkö, assistentti ja henkilöstön nimeämä henkilöstön edustaja.

Henkilökunta jakautuu yksiköittäin vuoden 2027 alussa seuraavasti (joista määräaikaisia):

- Johto: 1 (0)
- Hallinto- ja kehittämispalvelut: 9 (0)
- Elinvoimapalvelut: 14 (0)

Vuonna 2027 henkilökunnan määrä pysyy edellisen vuoden tasolla. Henkilöstösuunnittelussa varaudutaan hankintalain uudistuksen mahdollisiin tarpeisiin ja vaatimuksiin.

4.2 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Etelä-Karjalan liiton henkilöstö tekee asiantuntijatyötä, jossa olennaista on oman alan asiantuntijuuden ja osaamisen kehittäminen, verkostomainen toiminta ja itsenäinen työote. Tulostavoitteiden saavuttamiseksi jatkossakin huolehditaan siitä, että virastolla on tarpeita vastaava, tulokselliseen toimintaan kykenevä, ammattitaitoinen, pätevä, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö. Ennen rekrytointeja harkitaan tarkasti tehtäväjärjestelyjä ja resurssien kohdentamista. Hankintalain uudistuksen tarpeita henkilöstövoimavaroihin ja tarvittavan osaamisen kehittämiseen arvioidaan.

Henkilöstöpolitiikan tavoitteena on:

- Henkilöstö sitoutuu Etelä-Karjalan liitossa työskentelyyn ja pitää liitossa työskentelyä ja työtehtäviä mielekkäinä;
- Henkilöstö sitoutuu osaamisensa jatkuvaan kehittämiseen, mitä tuetaan koulutuksella ja ohjauksella;
- Työhyvinvointi säilyy hyvällä tasolla ja mahdollisiin ongelmiin pureudutaan välittömästi; ja
- Työssä oppimista sekä työkyvyn ja -motivaation säilyttämistä tuetaan.

Vuosittain pidetään kehityskeskustelut ja joka toinen vuosi työsuoriutumisen arviointikeskustelut. Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua omaa ja työyhteisön osaamista tukeviin koulutuksiin. Organisaation toiminnan ja työhyvinvoinnin kehittäminen yhteistyössä työterveyshuollon kanssa jatkuu, tyky-toimintaan varataan vuosittain määräraha ja henkilöstöllä on käytössä liikunta- ja kulttuurietu.

Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti noin kuukauden välein maakuntahallituksen kokousrytmiin niveltyen. Johtoryhmän työskentelyssä painottuu strategisten asioiden ja prosessien säännöllisen seuranta, missä on mukana keskeiset prosessivastaavat. Henkilöstöasioita käsitellään yt-ryhmän lisäksi niin sanotussa Viisikossa, johon kuuluvat eri henkilöstöryhmien edustajat ja työnantajan edustajat.

Keskeisiä substanssiasioita käsitellään johtoryhmän lisäksi koko henkilöstön yhteisissä kokouksissa. Lisäksi yksiköt, tiimit ja työntekijät kokoontuvat eri kokoonpanoissa säännöllisesti sekä lisäksi osallistuvat joustavasti monipuolista asiantuntemusta hyödyntäen eri yksiköiden tehtävien hoitoon ja projektien toteutukseen. Tämä tehostaa resurssien käyttöä, edesauttaa toiminnan tuloksellisuutta ja monipuolistaa työntekijöiden tehtävien sisältöä. Oma henkilöstö osallistuu hanketoimintaan, jos se tehtäväjärjestelyjen avulla on mahdollista, riittävä asiantuntemus on olemassa eikä ydintehtävien hoitaminen vaarannu. Vuonna 2026 aloitettua tiimityön kehittämistä jatketaan vuonna 2027 laajasti koko henkilöstö työhön osallistaen.

Suunnittelukaudella viraston henkilökunnasta lakisääteisen alimman vanhuuseläkeiän saavuttaa tai on jo saavuttanut kolme henkilöä. Rekrytointikäytännöissä noudatetaan lainsäädännöstä tulevien vähimmäisehtojen lisäksi laajaa avoimuutta. Uusien työntekijöiden töiden aloitusta tuetaan perehdyttämispaketilla ja perehdyttämiskeskusteluilla. Tiimi- ja työparityöskentelyä pyritään tukemaan aina, kun mahdollista. Erityisesti henkilöstön vaihtuvuuden yhteydessä tarkastellaan lisäksi aina millä tavoin tehtävien sisältöä voidaan muokata tarpeita ja tavoitteita vastaavalla tavalla. Henkilöstön osaamisen kehittämistä toteutetaan henkilöstö- ja koulutussuunnitelman mukaisesti. Osallistumme vuonna 2027 Taisto-harjoitukseen ja järjestämme strategian toimeenpanoa tukevia osaamista kehittäviä koulutuksia koko henkilöstölle. Lisäksi jokainen työntekijä osallistuu vähintään yhteen tietosuoja- tai tietoturvakoulutukseen.

5 Talousarvion yleisperustelut

TULOSLASKELMA	TP 2025	TA2025	ENN 2026	TA2026	TA2027
Toimintatuotot yhteensä	2 887 865	2 850 033	2 822 184	2 870 408	2 888 268
Toimintakulut yhteensä	-2 913 598	-2 955 033	-2 892 130	-2 976 408	-3 006 268
Toimintakate	-25 733	-105 000	-69 945	-106 000	-118 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	19 092	5 000	10 084	6 000	-2 000
Vuosikate	-6 641	-100 000	-59 861	-100 000	-120 000
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-6 641	-100 000	-59 861	-100 000	-120 000
Rahastojen muutos	40 449	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	33 808	-100 000	-59 861	-100 000	-120 000
VARSINAINEN TOIMINTA	**TP 2025**	**TA2025**	**ENN 2026**	**TA2026**	**TA2027**
Toimintatuotot yhteensä	2 491 263	2 462 368	2 541 106	2 520 115	2 555 266
Toimintakulut yhteensä	-2 349 878	-2 478 347	-2 408 611	-2 494 915	-2 482 743
Toimintakate	141 386	-15 979	132 495	25 200	72 523
RAJAOHJELMAT	**TP 2025**	**TA2025**	**ENN 2026**	**TA2026**	**TA2027**
Toimintatuotot yhteensä	90 218	112 448	6 066	17 644	0
Toimintakulut yhteensä	-90 218	-112 448	-6 066	-17 644	0
Toimintakate	0	0	0	0	0
PROJEKTITOIMINTA	**TP 2025**	**TA2025**	**ENN 2026**	**TA2026**	**TA2027**
Toimintatuotot yhteensä	306 384	275 216	275 013	332 649	333 002
Toimintakulut yhteensä	-473 503	-364 237	-477 453	-463 849	-523 525
Toimintakate	-167 119	-89 021	-202 440	-131 200	-190 523

Liiton toiminta voidaan jakaa kolmeen osaan:

- Varsinainen (jäsenkuntien maksuilla rahoitettava) toiminta
- Rajaohjelmat (CBC)
- Projektitoiminta

Varsinaisen toiminnan tuotot koostuvat pääosin jäsenkuntien maksuosuuksista. Ulkopuolisella rahoituksella projekteja on käynnissä yhteensä kaksi kappaletta. Niiden rahoitus tulee eri lähteistä ja niissä yleensä vaaditaan myös omarahoitusta, jonka suuruus vaihtelee. Projektien toimintakate osoittaa omarahoituksen määrän. Rajaohjelmatyö on päättynyt vuoden 2026 aikana.

Liiton toimintakuluista valtaosa on henkilöstökuluja (osuus kuluista 70,3 %).

Toimitilojen hankintaa varten otettiin vuonna 2007 lainaa 960 t€, jota lyhennetään vuosittain 48 t€. Lainan viimeiset lyhennykset maksetaan vuoden 2027 aikana.

Vuoden 2027 talousarvio on -120 t€ alijäämäinen. Alijäämä katetaan edellisten vuosien ylijäämästä. Vuoden 2027 tuotoissa ja kuluissa ja sitä kautta alijäämässä on huomioitu varaus hankintalain muutoksista aiheutuviin kustannuksiin. Taloussuunnitelmavuosille 2028-29 varausarviota ei ole voitu vielä tehdä ja näin ollen taloussuunnitelmavuosien osalta tuotot ja kulut sekä yli-/alijäämä tarkentuu tulevien vuosien talousarviovalmistelun yhteydessä.

Liiton maksuosuus on noin 20,5 euroa/asukas.

Liitto laskuttaa kunnilta jäsenmaksuosuuksien lisäksi Luontoterveyden osaamiskeskuksen perusrahoituksen 33 638 euroa ja siirtää sen suoraan Luontoterveyden osaamiskeskukselle.

Osana talouden ja toiminnan suunnittelua arvioidaan liiton toimintaan liittyviä riskejä ja niiden hallintakeinoja laatimalla vuosittain riskialueittainen arvio. Toimintaa kohdistuvat keskeisimmät riskit tällä hetkellä liittyvät henkilöresurssien niukkuuteen, pilvipalveluympäristöön sekä kyberturvallisuuteen ja lainsäädäntöön liittyviin riskeihin. Lainsäädäntöriskeistä merkittävin kytkeytyy hankintalain uudistukseen, mikä voi aiheuttaa merkittäviä toiminnallisia muutoksia ja taloudellisia vaikutuksia Etelä-Karjalan liitolle.

Toimitilat

Joulukuussa 2007 liitto siirtyi osoitteeseen Kauppakatu 40. Liitto omistaa Keskinäinen Kiinteistö Oy Maakuntagalleriassa seuraavat tilat: Kaikki 5. kerroksen toimistotilat 577,5 m2, kokoustila 4. kerroksessa 78,5 m2, osuus (34 %) kokoustilasta 1. kerroksessa 113,0 m2 ja 15 autopaikkaa.

6 Jäsenkuntien maksuosuudet

Se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen, kootaan varainhoitovuoden maksuosuuksina. Jäsenkuntien maksuosuudet kuntayhtymän menoihin määräytyvät kuntien viimeisen vahvistetun tilinpäätösvuoden kunnallisverotulojen suhteessa. Maksuosuus suoritetaan varainhoitovuoden aikana maakuntahallituksen määräämissä erissä ja määrääminä aikoina.

Vuoden 2026 jäsenkuntien maksuosuuksista on taulukko kohdassa Taloussuunnitelma.

7 Talousarvion sitovuustaso ja täytäntöönpano

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Taloussuunnitelma laaditaan kuntalain 110 §:n mukaan kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Taloussuunnitelma sisältää vuodet 2027-2029.

Talousarviorakenne

Taloussuunnitelma muodostuu tuloslaskelmasta, investointiosasta ja rahoituslaskelmasta sekä sisältää varsinaisen toiminnan lisäksi CBC-ohjelman ja projektitoiminnan. Taloussuunnitelma laaditaan siten, että mukana ovat hankkeiden kaikki tuotot ja kulut. CBC-ohjelman osalta mukana ovat teknisen tuen tuotot ja kulut, mutta taseen sisällä liikkuvat hankkeiden maksatukset (= välitettäviä varoja) eivät.

Yleisperusteluissa esitetään liiton taloudellisen tilanteen kehittyminen ja tietoja talousarvion painopistealueista. Strategian painopisteiden mukaiset suunnitelmat sisältävät myös toiminnalliset tavoitteet ja mittarit, jotka esitetään taulukkona liitteessä.

Tuloslaskelmassa esitetään tuotot ja kulut pääluokittain eriteltyinä sekä suunnitelman mukaiset poistot. Investointiosa on tyhjä, koska liitolla ei ole tiedossa merkittäviä tarpeita. Rahoitusosa sisältää pitkäaikaisen vieraan pääoman lyhentämisen sekä taseen purkua.

Talousarvion sitovuus

Talousarviossa maakuntavaltuusto hyväksyy liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Valtuustoon nähden sitova erä on talousarvion loppusumma (tilikauden yli/alijäämä). Kuntalain mukaisesti myös toiminnalliset tavoitteet määritellään sitoviksi ja niiden mahdollisista muutoksista päättää valtuusto. Nämä tavoitteet esitetään taulukkona liitteessä.

Talousarvion yleisperustelut ovat informaatiota, jota ei ole tarkoitettu sitovaksi talousarvion osaksi. Talousarvion yksityiskohtaiset perustelut ovat ohjeellisesti sitovia siten, että yksiköiden tulee noudattaa perusteluissa kuvattua toiminnallista linjaa.

8 Kuntayhtymähallinto

Maakuntavaltuusto

Liiton ylintä päätösvaltaa käyttää maakuntavaltuusto, joka päättää liiton toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet. Maakuntavaltuusto hyväksyy vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman kolmelle vuodelle, joista ensimmäinen on talousarvio. Maakuntavaltuusto hyväksyy kehittämisen kannalta tärkeimmät asiakirjat eli maakuntaohjelman ja maakuntakaavan.

Maakuntavaltuusto pitää vuonna 2027 vähintään kaksi kokousta. Valtuustoseminaareja järjestetään tarpeen mukaan. Kevätvaltuusto hyväksyy toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen sekä myöntää vastuuvapaudet. Syysvaltuusto määrää jäsenkuntien maksuosuudet sekä hyväksyy seuraavan vuoden toiminta- ja taloussuunnitelman.

Jäsenkuntien kunnanvaltuustot valitsivat nykyisen maakuntavaltuuston vuoden 2025 kuntavaalien jälkeen toimikauttaan vastaavaksi ajaksi. Kustakin jäsenkunnasta on valittu yksi jäsen jokaista alkavaa 5 000 asukasta kohti sekä kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Näin maakuntavaltuuston jäsenmääräksi muodostuu 27 henkilöä.

Maakuntavaltuusto valitsee vuosittain puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Maakuntahallitus

Kuntayhtymällä on maakuntavaltuuston valitsema hallitus. Maakuntahallitukseen kuuluu 9 jäsentä ja kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Jäsenten ja varajäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja.

Maakuntahallitus kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa heinäkuuta lukuun ottamatta. Maakuntahallituksen kokouksiin osallistuvat myös maakuntavaltuuston puheenjohtajisto. Maakuntahallitus seuraa ja ohjaa valtuuston hyväksymän toimintasuunnitelman tulostavoitteiden

toteutumista, ohjaa maakuntajohtajan ja liiton viraston toimintaa sekä antaa lisäksi merkittävät lausunnot.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan asettaa maakuntavaltuusto toimikauttaan vastaavaksi ajaksi. Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla maakuntavaltuuston jäseniä. Tarkastuslautakunta vastaa liiton toiminnan valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa.

Maakunnan yhteistyöryhmä

Maakuntahallitus asettaa maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) EU-rahoitusta ja alueen kehittämiseen vaikuttavien toimenpiteiden yhteensovittamista varten. MYR:n toimintaa kehitetään strategisemmalle tasolle.

9 Taloussuunnitelma

Tuloslaskelmaosa

Taloussuunnitelma 2027 - 2029 (talousarvio 2027)

TULOSLASKELMA	TP 2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 557 905	2 511 615	2 544 266	2 607 873	2 660 030
Tuet ja avustukset	329 960	358 793	339 002	339 002	339 002
Muut toimintatuotot	0	0	5 000	5 000	5 000
Toimintatuotot yhteensä	2 887 865	2 870 408	2 888 268	2 951 875	3 004 032
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-2 033 481	-2 033 012	-2 111 315	-2 191 545	-2 257 291
Palvelujen ostot	-737 648	-826 410	-782 891	-748 268	-734 679
Muut toimintakulut	-142 470	-116 986	-112 062	-112 062	-112 062
Toimintakulut yhteensä	-2 913 598	-2 976 408	-3 006 268	-3 051 875	-3 104 032
Toimintakate	-25 733	-106 000	-118 000	-100 000	-100 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	19 092	6 000	-2 000	0	0
Vuosikate	-6 641	-100 000	-120 000	-100 000	-100 000
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-6 641	-100 000	-120 000	-100 000	-100 000
Rahastojen muutos	40 449	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	33 808	-100 000	-120 000	-100 000	-100 000

Investointiosa

HANKE	KUST.ARVIO	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Menot						

Rahoituslaskelmaosa

Rahoituslaskelmat 2027 – 2029

RAHOITUSLASKELMA	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Tulorahoitus					
Vuosikate	-6 641	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0
Tulorahoitus yhteensä	**-6 641**	**-100 000**	**-100 000**	**-100 000**	**-100 000**
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	0	0	0	0	0
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntituotot	0	0	0	0	0
Investoinnit yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toiminnan ja					
investointien rahavirta	**-6 641**	**-100 000**	**-100 000**	**-100 000**	**-100 000**
Rahoitustoiminnan kassavirta					
Antolainojen lisäys	0	0	0	0	0
Antolainojen vähennys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-48 000	-48 000	-48 000	0	0
Oman pääoman muutokset					
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten					
velkojen muutos	-89 969	0	0	0	0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	**-137 969**	**-48 000**	**-48 000**	**0**	**0**
Kassavarojen muutos	**-144 610**	**-148 000**	**-148 000**	**-100 000**	**-100 000**

Jäsenkuntien maksuosuudet 2027

Kunta	Kunnallisvero kunnalle 2025	% - osuus	E-K liitto maksuosuus €	Luonto-terveyden osaamis-keskus	Yhteensä eurot 2027
Lappeenranta	129 663 555	58,08 %	1 477 810	19 538	1 497 349
Imatra	45 163 231	20,23 %	514 737	6 805	521 543
Lemi	5 751 316	2,58 %	65 549	867	66 416
Luumäki	7 338 255	3,29 %	83 636	1 106	84 742
Parikkala	7 241 081	3,24 %	82 529	1 091	83 620
Rautjärvi	5 179 331	2,32 %	59 030	780	59 811
Ruokolahti	8 920 208	4,00 %	101 666	1 344	103 010
Savitaipale	5 096 523	2,28 %	58 086	768	58 854
Taipalsaari	8 881 209	3,98 %	101 222	1 338	102 560
Yhteensä	**223 234 709**	**100,00 %**	**2 544 266**	**33 638**	**2 577 904**

Liite 1.

Avaintehtävät
1. Edistetään maakunnan elinvoimaa toteuttamalla Etelä-Karjalan maakuntaohjelmaa 2026 - 2029 rahoituksen sekä asiantuntija- ja verkostotyön avulla. 2. Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n valmistelu. 3. Edunajamisessa vaikutetaan Etelä-Karjalan elinvoiman vahvistamiseen kansallisen ja EU-politiikan välineillä ja niiden sisältöön vaikuttamalla huomioiden kaakkoisen rajaseudun muuttunut toimintaympäristö. 4. Organisaation toiminnan ja osaamisen kehittäminen työhyvinvointi huomioiden sekä hyvä työnantajakuva ja sidosryhmätyytyväisyys säilyttäen.

Tavoitteet ja mittarit

Tavoite	**Mittari**	**Toteuma**
Hyvinvoivan työyhteisömme osaaminen maakunnan menestyksen suunnan näyttäjänä		
Henkilöstön työhyvinvointi hyvällä tasolla	Työhyvinvointikyselyvastausten keskiarvo on vähintään 4,0 (asteikolla 1-5)	
Kehitämme työntekijöiden osaamista	Koulutuspäivien määrä/koulutettu *koulutettujen osuus henkilöstöstä (%) > 1,4	
Aluekehitysrahoitus hyödynnetään tehokkaasti maakuntaohjelman painopisteiden mukaisesti	Vuodelle 2027 kohdennetusta EAKR- ja JTF rahoituksesta on sidottu rahoituspäätöksin 100 % vuoden 2027 aikana	
Maakuntakaavan suunnittelu ja maakuntaohjelman toimeenpano etenevät	Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n kaavaehdotusvalmistelu etenee kohti maakuntakaavan hyväksymistä vuonna 2028 Maakuntaohjelman vastuutyöryhmät osallistuvat toimeenpanoon aktiivisesti ja maakuntaohjelman seurannasta raportoidaan MYR:lle.	
Arvostettuna kumppanina saavutamme enemmän		
Etelä-Karjalan liiton sidosryhmätyytyväisyys säilyy hyvällä tasolla	Sidosryhmätyytyväisyyskyselyvastausten keskiarvo kokonaistoiminnasta vähintään 3,9 (asteikolla 1–5)	
Etelä-Karjalan liiton vaikuttamistyö on suunnitelmallista ja näkyvää	Vaikuttamistyön vuosisuunnitelma on päivitetty Etelä-Karjalan tavoitteet näkyvät seuraavassa hallitusohjelmassa ja NRP-suunnitelmassa	

	Uudistuva alueiden kehittämisjärjestelmä tunnistaa ja antaa välineitä geopoliittisesta tilanteesta ja rakennemuutoksesta kärsiville alueille.	